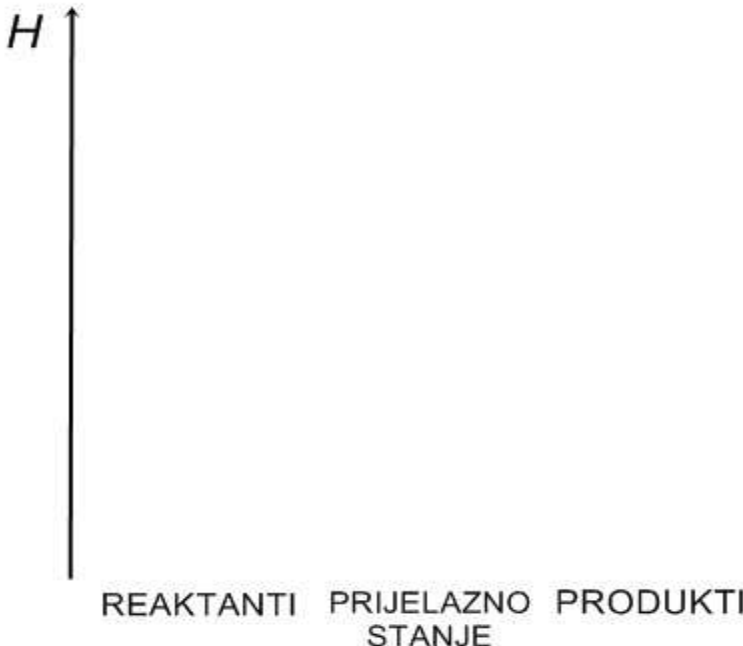

PISANA ZADAĆA 13. ožujka 2014.

4. Zadaća mora biti pisana **kemijskom olovkom ili tintom plave boje**, jer se u protivnom neće uzimati u obzir pri bodovanju. Odgovori ne smiju sadržavati naknadne ispravke tintom ili korektorom. Ispravljani odgovori se ne vrednuju.

Ovaj dio PRIJAVE treba spojiti s pisanom zadaćom svakog učenika nakon bodovanja. Podatci su važni za kompjutorsku obradu podataka o učeniku koji će biti pozvani na državno natjecanje.

		ostv	max
1.	<p>U reakciji (1) reagiraju molekule A_2 i B_2 i pritom nastaje produkt AB. U reakciji (2) reagiraju molekule A_2 i C_2 i pritom nastaje produkt AC. Reakcija (1) je egzotermna, a reakcija (2) je endotermna. U reakciji (2), energija aktivacije veća je od energije aktivacije u reakciji (1). Energija reaktanata u reakciji (1) veća je od energije reaktanata u reakciji (2). Nacrtaj entalpijske dijagrame na istom grafičkom prikazu za reakcije (1) i (2) i označi energije aktivacije za obje reakcije.</p> 	<div>/3</div> <div></div> <div>3</div>	
2.	<p>Opiši postupak pripreme 1L fiziološke otopine množinske koncentracije $0,15 \text{ mol L}^{-1}$ iz otopine NaCl množinske koncentracije $6,0 \text{ mol L}^{-1}$.</p>	<div>/2</div> <div></div> <div>2</div>	

- 3.** U tablici su navedeni podatci o molarnim entalpijama isparavanja četiri tekućine pri tlaku 1 bar i njihove relativne molekulske mase..

Tekućina	Molarna entalpija isparavanja/kJ mol ⁻¹	Relativna molekulska masa
kloroform	29,52	119,51
metanol	35,18	32,04
etanol	39,24	46,06
živa	59,11	200,60

A) Poredaj tekućine prema porastu vrelišta pri tlaku 1 bar.

B) U kojoj od navedenih tekućina je pri 30°C tlak pare najniži?

C) Izračunaj koliku toplinu treba uložiti da uzorak metanola mase 1 kg prijeđe iz tekućeg u plinovito agregacijako stanje pri temperaturi 64,5 °C i tlaku 1 bar.

D) Koja od navedenih tekućina otapa mnoge metale pri čemu nastaju amalgami?

E) Metanol se u velikim količinama proizvodi katalitičkim hidrogeniranjem ugljikova monoksida uz cinkov oksid kao katalizator pri temperaturama od 300-400°C i tlaku od 200-300 bara. Napiši jednadžbu kemijske reakcije dobivanja metanola iz spomenutih reaktanata.

F) Dodatkom jedne kapi etanola u vodu olimpijskoga bazena nastat će vodena otopina alkohola množinske koncentracije $1,20 \times 10^{-10} \text{ mol dm}^{-3}$. Jedna kap je dvadeseti dio mililitra. Koliko molekula alkohola se nalazi u jednoj kapi vode iz tog bazena?

/8

8

- 4.** Koristeći načela o atomskoj i molekulskoj strukturi i podatke iz tablice odgovori na pitanja o atomima fluora, kisika, ksenona i nekim njihovim spojevima.

Atom	Prva energija ionizacije /kJ mol ⁻¹
F	1681,00
O	1313,90
Xe	?

A) Napiši jednadžbu koja prikazuje ionizaciju atoma fluora za koju je potrebno 1681,00 kJ mol⁻¹

B) Objasni zašto je prva energija ionizacije atoma fluora veća od prve energije ionizacije atoma kisika

C) Predvidi da li će prva energija ionizacije atoma ksenona biti veća, manja ili jednaka prvoj energiji ionizacije atoma fluora i pri tome obrazloži svoj odgovor.

D) Ksenon može reagirati s kisikom i fluorom pri čemu nastaju spojevi čije molekule možemo zapisati formulama XeO₃ i XeF₄. Navedene molekule prikaži Lewisovim strukturnim formulama.

E) Predvidi geometriju molekule XeO₃ prema VSEPR teoriji.

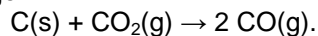
F) Koji tip hibridizacije orbitala je prisutan u molekuli XeF₄?

G) Jesu li molekule XeO₃ polarne? Obrazloži svoj odgovor!

/8

8

- 5.** Čvrsti ugljik i plinoviti ugljikov(IV) oksid smješteni su u spremnik volumena 2 L pri temperaturi 1160 K. Pri tome je došlo do promjene koju opisuje sljedeća jednačba kemijske reakcije:

Reakcija je nastavljena uz praćenje ukupnoga tlaka u spremniku. Nakon uspostavljanja ravnoteže u spremniku je zaostalo čvrstog ugljika. Rezultati su zabilježeni u tablici:

Vrijeme/h	Ukupni tlak plinova /bar
0,0	5,00
2,0	6,26
4,0	7,09
6,0	7,75
8,0	8,37
10,0	8,37

A) Napiši izraz za ravnotežnu konstantu, K_p za navedenu reakciju.

B) Izračunaj početnu množinu $\text{CO}_2\text{(g)}$ koja je stavljena u spremnik.

C) Za reakcijsku smjesu u stanju ravnoteže pri 1160 K parcijalni tlak $\text{CO}_2\text{(g)}$ je 1,63 bar. Izračunaj:

a) parcijalni tlak CO(g)

b) vrijednost ravnotežne konstante, K_p

c) Ako je u reakcijsku posudu stavljen prikladan čvrsti katalizator, da li će konačni ukupni tlak plinova u stanju ravnoteže biti veći, manji ili jednak konačnom ukupnom tlaku plinova u stanju ravnoteže bez prisustva katalizatora? Obrazloži svoj odgovor! (Pretpostavi da je volumen čvrstog katalizatora zanemariv.)

D) U drugom eksperimentu koji uključuje iste sudionike kemijske reakcije spremnik od 2 L početno sadrži 10,0 g C(s) uz dodatak CO(g) i $\text{CO}_2\text{(g)}$. Parcijalni tlak oba plina iznosi 2,00 bara pri 1160 K. Predvidi hoće li se u ravnotežnom stanju sustava parcijalni tlak $\text{CO}_2\text{(g)}$ povećati, smanjiti ili ostati nepromijenjen. Svoje predviđanje obrazloži izračunom.

/9

9

- 6.** Za svaku od četiri navedene promjene (**5.1.**, **5.2.**, **5.3.** i **5.4.**) odredi odgovarajuću kombinaciju promjene entalpije i promjene entropije navedene pod oznakama **A-E**.

- A)** $\Delta H > 0$, $\Delta S > 0$
B) $\Delta H > 0$, $\Delta S < 0$
C) $\Delta H < 0$, $\Delta S > 0$
D) $\Delta H < 0$, $\Delta S < 0$
E) $\Delta H = 0$, $\Delta S < 0$

6.1. Reakcija koja je spontana pri svim temperaturama _____

6.2. Kondenzacija vodene pare pri temperaturi 25 °C i tlaku 1 bara _____

6.3. Gorenje tekućeg pentana $C_5H_{12}(l)$ pri čemu nastaju $H_2O(g)$ i $CO_2(g)$ pri tlaku 1 bara _____

6.4. $Cl_2(g) \rightarrow 2 Cl(g)$ _____

_____/4

4

- 7.** Uzorak aluminija mase 85,19 g prethodno zagrijan na 70 °C uroni se u vodu u kojoj je temperatura 15 °C. Voda se pritom zagrije do 20,4 °C. ($c(Al, s) = 0,904 J K^{-1} g^{-1}$, $c(H_2O, l) = 4,18 J K^{-1} g^{-1}$)
 Izračunaj:

- A)** Količinu topline koju je uzorak aluminija predao vodi.
B) Masu vode koja se zagrijala do konačne temperature.

_____/4

4

- 8.** Cezijev klorid ne disocira potpuno u vodi. Molalnost te soli u vodenoj otopini je $0,151 \text{ mol kg}^{-1}$. Otopina se smrzava pri $-0,504 \text{ }^{\circ}\text{C}$, a krioskopska konstanta vode je $1,86 \text{ K kg mol}^{-1}$. Koristeći navedene podatke:

- A)** Prikaži jednadžbom disocijaciju cezijeva klorida u vodi,
B) Izračunaj faktor disocijacije cezijeva klorida i obrazloži dobiveni rezultat,
C) Izračunaj udio disociranih formulskih jedinki cezijeva klorida i iskaži ga u postotcima.

/4

4

- 9.** Pomoću podataka o prosječnim energijama kovalentnih veza prikazanim u tablici izračunaj reakcijsku entalpiju za potpuno izgaranje metana.

veza	H–H	C–C	O–O	O–H	C–H	C–O	C=O	C=C	O=O
$E / \text{kJ mol}^{-1}$	436	346	146	463	413	358	732	602	498

/3

3

- 10.** 1,8608 g neke kristalohidratne bakrove soli X, dvovalentnog bakra, otopi se u vodi i dopuni vodom do 250 mL. U 25 mL te otopine doda se otopina barijeva klorida u suvišku. Reakcijom nastaje sitan bijeli talog, koji se filtrira i suši. Masa taloga je 1,7508 g. Napiši formulu zadane soli X.

/5

5

1. stranica

+

2. stranica

+

3. stranica

+

4. stranica

+

5. stranica

+

6. stranica

+

7. stranica

=

50

UKUPNO BODOVA NA STRANICI 7:

5